

Kronika 2003

OBSAH

Samospráva mesta.....	2
Štátna správa.....	5
Významné návštevy.....	9
Činnosť podnikov a ich podiel na živote mesta.....	10
Výstavba a zmeny charakteru mesta.....	11
Školstvo.....	12
Cirkevný život.....	16
Politické strany, hnutia a združenia.....	17
Spolky a organizácie.....	18
Telovýchova a šport.....	19
Počasie a jeho osobitosti v priebehu roka.....	20
Rôzne.....	21

Samospráva mesta

Asi 5 tisíc Svidničanov vítalo Nový rok 2003 na pešej zóne. Mestský úrad pripravil oslavy príchodu nového roku na priestranstve pred Slovenskou sporiteľňou, kde vyrástlo aj javisko. Od jedenástej hodiny do pol tretej hodiny rannej prvého dňa nového roka vyhrávala prítomným známa svidnícka hudobná skupina JBJS. Ani treskúca zima hlboko pod nulou neodradila Svidničanov, aby sa so starým rokom rozlúčili a ten nový privítali s desiatkami fliaš šampanského. Na zahriatie mesto pripravilo desiatky litrov čaju s rumom. S odbíjaním polnoci odznali silné ovácie, výbuchy a výkriky. Zaznela slovenská štátna hymna a na oblohe sa objavili prvé lúče veľkolepého ohňostroja, ktorý sa páčil hádam každému. V obrovskom hluku, tvoriacom sa spevom, výkrikmi, výbuchmi šampanského, zaželel primátor mesta Ing. Michal Bartko a prednosta okresného úradu Ing. Vladimír Popik pevné zdravie, veľa lásky, a úspechov tak v osobnom, ako aj v pracovnom živote. K oslavujúcim sa pridalo aj niekoľko desiatok Poliakov, ktorí príchod nového roka očakávali v neďalekom hoteli Rubín, ale aj v ďalších podobných zariadeniach v meste. Pietnymi aktmi kladenia vencov a kytíc k pamätníku vo Svidníku a na Dukle sa 17. januára začali oslavy 58. výročia oslobodenia mesta Svidník. Vzdať úctu padlým prišli k pamätníku sovietskej armády, k soche ar. Gen Svobodu vo Svidníku a k pamätníku československých vojakov na Dukle predstavitelia samosprávy, štátnej správy, poslanci Prešovského samosprávneho kraja Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a ďalších organizácií, inštitúcií a firiem, pôsobiacich v regióne. Oslavy 58. výročia oslobodenia mesta pokračovali v kinosále mestského kultúrneho strediska slávnostnou akadémiou, na ktorej primátor mesta predniesol svoj príhovor a 9 občanom mesta udelil Cenu primátora. Cenu primátora prebrali: Oľga Brudňaková, zdrav. Sestra NsP, Mjr. Jozef Gomboš, riad. obvodného oddelenia Policajného zboru, Mgr. Michal Hudak, dôchodca - bývalí zaslúžili učiteľ, Ing. Ján Hvozda, dôchodca – bývalý riaditeľ štátnych lesov, Ing. Michal Kačmár, riaditeľ Východoslovenských vodárni a kanalizácii, závod Svidník, Michal Kimak, držiteľ diamantovej palety za darovanie krvi, Mária Kuricová, zástupkyňa riaditeľky Podduklianskeho osvetového strediska, Štefan Želizňak, dôchodca – bývalý obetavý pedagóg a Ján Rodák, dôchodca a účtovník protifašistického odboja, bývalý riaditeľ Komunálnych služieb Mesta Svidník. V kultúrnom programe potom vystúpili účastníci Makovickej struny. Predovšetkým personálnym otázkam bolo venované druhé riadne zasadanie poslancov mestského zastupiteľstva. V utorok 11. marca sa v zasadačke okresného úradu zišlo všetkých sedemnást' poslancov a ich zasadnutie viedol primátor mesta Ing. Michal Bartko. Poslanci verejným hlasovaním zvolili do funkcie zástupcu primátora MUDr. Mariána Báju. Oproti minulým rokom túto funkciu bude vykonávať popri svojom zamestnaní bez nároku na mzdu. Rozhodli aj v zložení jednotlivých komisií, členoch mestskej rady a sobášiacich

Komisia zdravotná a bytová :

Predsedníčka – N. Želizňaková, poslankyňa MsZ, Tajomníčka – A. Žaková, zamestnankyňa mesta, členovia z radov poslancov MsZ – V. Revický, J. Bača, členovia z radov občanov – Michal Husár – riaditeľ Službytu s.r.o., J. Bokša – zamestnanec odboru sociálnych vecí okresného úradu, J. Piruch – dôchodca, predseda jednoty dôchodcov, H. Husárová – dôchodkyňa predsedníčka rady dôchodcov, A. Halajová – vychovávateľka Detského domova.

Komisia finančná a správy majetku:

Predseda – Z. Košť, poslanec MsZ, tajomník – J. Bača, zamestnanec mesta, F. Krul' – poslanec MsZ, Z radov občanov – J. Zoščak, zamestnanec Slovenskej Sporiteľne, J. Džambová – riaditeľka pobočky OTP Banka Slovakia, Ing. Sagan – zamestnanec SVIK s.r.o., J Harviš – dôchodca.

Komisia podnikateľskej činnosti, obchodu a cestovného ruchu:

Predseda - M. Mikita, poslanec MsZ, tajomník – J. Kandravý, zamestnanec mesta, A. Guzy,, poslanec MsZ, z radov občanov – J. kolibjar, podnikateľ, R. Olejár, zamestnanec Slovenskej Pošty, M. Magul'ak, podnikateľ, P. Pilip – podnikateľ.

Komisia výstavby, územného rozvoja, dopravy a životného prostredia:

Predseda – P. Hanák, poslanec MsZ, tajomníčka – M. Haninová, zamestnankyňa mesta, - J. Antoš – poslanec MsZ, J. Stupák – súkr. Veterinárny lekár, J. Kimak – podnikateľ, S. Bobáková – riaditeľka ŠZÚ, J. Tiško – zamestnanec STK, G. Zdravecká – zamestnankyňa správy katastra, za radov občanov.

Komisia pre vzdelávanie, kultúru, šport a mládež:

Predseda - A. Berežňák, poslanec MsZ, tajomníčka – E. červená, zamestnankyňa mesta, H. Mackaničová a J. Rodák, poslanci MsZ, O. Olejár – stredoškolský učiteľ, V. Lakata – zástupca riaditeľa CVC, J. Miňová – pracovníčka MsKs, J. Dirga – stredoškolský učiteľ, z radov občanov.

Komisia na ochranu verejného poriadku:

Predseda – J. Holodňak, poslanec MsZ, tajomníčka – R. Sipl'aková – zamestnankyňa mesta, Š. Čobirka, poslanec MsZ. Z radov občanov – M. Jackanin, dôchodca, J. Cuprišin, zamestnanec záchranného systému SOS, J. Groščák – stredoškolský učiteľ, J. Antoník – náčelník mestskej polície.

Za členov Mestskej rady boli na návrh primátora mesta zvolení poslanci MsZ : Juraj Antoš, Ján Bača, Michal Gondek, Pavel Hanák, Marián Bája,. Mestské zastupiteľstvo na návrh poslanca Pavla Hanáka zvolilo do funkcie hlavného kontrolóra Ing. Stanislava Feka, ktorý nahradil doterajšieho hlavného kontrolóra Ing. Petra Želizňaka. Poslanci MsZ rozhodli aj o tom, že v tomto volebnom období budú sobášiť Ing. Michal Bartko, primátor mesta, Mgr. Helena Mackaničová, RNDr. Antón Berežňak a Dr. Jozef Rodák – poslanci MsZ. Vyrovnaný rozpočet mestskej samosprávy na tento rok schválili na svojom treťom zasadnutí 8. apríla poslanci MsZ. V oblasti príjmov výška rozpočtu dosahuje 139 miliónov 854 tisíc korún a rovnakú čiastku rozpočet dosahuje aj na strane výdavkov. Najväčšie výdavky 77 miliónov korún a 973 tisíc pôjdu do rezortu školstva. I pri tejto sume je však ohrozené fungovanie škôl a školských zariadení na území mesta. Občianskym združeniam a nadáciám mesto zo svojho rozpočtu poskytlo príspevok vo výške 750 tisíc korún. Technické služby mesta dostali na svoju činnosť príspevok 7 miliónov 600 tisíc korún a Mestské kultúrne stredisko 2 milióny 300 tisíc korún

Mestské zastupiteľstvo zároveň vyhodnotilo plnenie rozvojového programu mesta za rok 2002. V minulom roku sa zrealizovali opravy miestnych komunikácií a chodníkov v objeme 888 tisíc korún, výstavba nového chodníka na ul. Sov. Hrdinov – 450 tisíc korún, rekonštrukcia pešej zóny – I. etapy 5 miliónov, premostenie Lodomírky – 2,5 milióna, televízny káblový rozvod - 1,1 milióna a prestavba malometrážnych bytov v sume 8,3 mil. Schválilo rozvojový program mesta na rok 2003. V rámci neho sa počítá preinvestovať väčšie finančné prostriedky na týchto akciách: oprava miestnych komunikácií a chodníkov v sume 1,2 milióna, premostenie Lodomírky 3,3 milióna, demontáž vzdušného vedenia NN na ulici Sov Hrdinov 300 tisíc, rekonštrukcia pešej zóny 5,3 milióna, prístupová cesta k polyfunkčným domom 2,6 milióna. Poslanci schválili Všeobecné záväzne nariadenie mesta č. 1/2003 o niekoľkých podmienkach držania psov a č. 2/2003 o spôsobe určenia úhrady a výške úhrady za opatrovateľskú službu poskytovanú mestom Svidník. 26. júna sa konalo v poradí 5. zasadnutie Mestského zastupiteľstva. Hlavným bodom programu bolo prerokovanie výsledkov hospodárenia mestskej samosprávy a návrh záverečného účtu za rok 2002. V roku 2002 boli dosiahnuté príjmy vo výške 99 mil. 775 tisíc korún, čo zaznamenalo

jeho 107 % plnenie a výdavky na 99 mil. 479 tisíc. Bolo schválené Všeobecné záväzné nariadenie mesta č. 3/2003 o určení školských obvodov pre základné školy na území mesta. Mestské zastupiteľstvo zobralo na vedomie informáciu o poskytovaní zdravotníckych služieb v NsP Svidník, informáciu o pripravenosti kúpaliska na letnú sezónu 2003. Správu o stave trestnej činnosti a verejného poriadku v meste na rok 2002 a o činnosti mestskej polície za I. polrok 2003. Koncom augusta sa poslanci Mestského zastupiteľstva zišli na svojom 6. zasadnutí, na ktorom prehodnotili plnenie rozpočtu mestskej samosprávy za I. polrok, pripravenosť škôl na začatie školského roku 2003/2004 a správu o poskytovaní služieb na území mesta. Ako informovala poslancov vedúca MsÚ Ing. Marta Jacková v poslednom období pribudli v meste drobní remeselníci rôzneho zamerania, ako aj prevádzky na nové druhy služieb ako reklamná činnosť, rôzne druhy poradenstva, či donáškové služby.

Odbor živnostenského podnikania v meste k 30. júnu evidoval 1012 podnikateľských osôb a 141 právnických osôb. Podľa predmetu činnosti, najviac podnikateľov sa venuje strojárkej činnosti – 246 subjektov. Stavebníctvu sa venuje 225 podnikateľských subjektov, pohostinstvu 203. Nie všetci vykonávajú túto činnosť, aj keď ju majú registrovanú. Drevovýroba 195, krajč.113,doprava 79, taxislužba 12. Z registrovaných podnikateľských subjektov 421 podniká v oblasti služieb, 385 zabezpečuje činnosť na úseku obchodu a 289 sa venuje výrobnjej činnosti. V meste bolo zaregistrovaných 416 prevádzok, čo je viac o 13 ako to bolo v minulom roku. Aj naďalej najviac prevádzok je zameraných na pohostinstvo, a to 44, poľnohospodárskych obchodov 41. Predaju zeleniny, kríkov a záhradníckym potrebám sa venuje 18 obchodov. V meste je 5 cukrárni a 7 predajní mäsa a údenín. Drogérií a kozmetike sa venuje 11 prevádzok. Lekárne, zdravotnícke potreby a očná optika pracujú v 8 prevádzkach. Kadernícke, holičské a kozmetické služby poskytuje 14 prevádzok. V 44 prevádzkach sa predáva združený sortiment, v 34 textil a galantéria, v 4 obuv a v 5 nábytok. V meste máme aj 25 cestovných, stávkových kancelárií a poisťovní a 25 prevádzok pre služby motoristom. Noviny si môžeme kúpiť v 8 stánkoch. Hotelové služby v meste poskytujú 2 zariadenia Rubín a Hubert. V poradí 8. zasadanie Mestského zastupiteľstva sa konalo 30. októbra. Poslanci na ňom hodnotili výsledky hospodárenia mestskej samosprávy za I. – III. Štvrťrok 2003 a návrh úpravy rozpočtu. O zásobovaní obyvateľstva nášho mesta pitnou vodou a o transformácií Východoslovenskej vodárenskej sústavy informoval poslancov Ing. Michal Kačmár, riaditeľ VVS, a.s. Svidník. Poslanci si taktiež vypočuli informatívnu správu o príprave na vykurovaciu sezónu 2003/2004, ktorú im predložil riaditeľ Služby tu, s.r.o. Michal Husár a správu o pripravenosti technických služieb na zimnú údržbu miestnych komunikácií, ktorú predložil riaditeľ tejto organizácie, Michal Pich.

Správu o poskytovaní sociálnych služieb v podmienkach nášho mesta poslancom predložila Ing. Marta Jacková, vedúca odboru Mestského úradu a zároveň ich informovala o pripravách 13. predvianočných trhov „Svidník 2003“. Tohtoročné posledné, 9. zasadanie Mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 22. decembra. Hlavným bodom programu bolo posúdenie a schválenie rozpočtu Mestskej samosprávy na rok 2004. Tento bude vyrovnaný na strane príjmov a a výdavov v sume 162 miliónov 640 tisíc. Poslanci MsZ schválili Všeobecné záväzné nariadenie č. 4/2003 o dani z nehnuteľnosti pre rok 2004 a prílohu č. 3. k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 2 zo dňa 14.12.2001 o nakladaní s komunálnymi odpadmi na území mesta, vrátane sadzobníka poplatkov. Mestské zastupiteľstvo s účinnosťou od 1.1.2004 zrušilo Mestské kultúrne stredisko a stredisko služieb škole. V poradí 4. zasadanie 22. mája a 7. zasadanie 29. septembra boli mimoriadnymi zasadaniami Mestského zastupiteľstva, na ktorých boli prijímané stanoviská k závažnému nezriadeniu Obvodného úradu vo Svidníku.

Štátna správa

Odvolať dekrét si koncom januára z rúk prednostu Krajského úradu v Prešove Jozefa Poláčka prevzal Ing. Vladimír Popík, ktorý bol nominantom Strany demokratickej ľavice. Na základe parlamentných volieb a vytvorenie vládnej koalície tento post pripadol Aliancii nového občana. Z tohto dôvodu rozhodla vláda SR, že jeho nástupcom sa stal PhDr. Jozef Harviš, okresný funkcionár ANO. Predtým pracoval ako pedagóg na Svidníckom Gymnáziu. Svojej funkcie sa ujal 1. februára 2003. Podľa zákona č. 416 /2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, prešla pôsobnosť z okresného úradu na mesto z účinnosťou od 1. januára 2003 na úseku sociálnej pomoci, územného rozhodovania a stavebného poriadku a na úseku pozemných komunikácií. Začiatkom mája vláda mala prerokovať Návrh koncepcie usporiadania miestnej štátnej správy, ktorého súčasťou bol aj zoznam navrhovaných sídiel a územných obvodov pôsobnosti nových 44 obvodných úradov. V to návrhu ako sídlo obvodného úradu figurovalo mesto Svidník. Potom sa však objavila pripomienka ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií, ktoré riadi minister – rodák zo Stropkova, Ing. Pavol Prokopovič, na základe ktorej bol Svidník zo zoznamu vyškrtnutý a nahradený mestom Stropkov. Vláda však tento materiál zo svojho zasadnutia stiahla. Vláda SR znovu Návrh Koncepcie usporiadania miestnej štátnej správy prerokovala 14. mája. Kabinet Mikulaša Dzurindu spomínanú koncepciu schválil a spolu s ňou aj zoznam navrhovaných sídiel a územných obvodov pôsobnosti, už nie 44, ale 46 obvodných úradov. Ako sídlo obvodného úradu bolo v ňom uvedené mesto Stropkov a Svidník chýbal. Išlo však o jediný prípad, kedy bol vyškrtnutý okres II. Stupňa a bol nahradený okresom III. Kategórie. Vo štvrtok, 15. mája sa za jedným rokovacím stolom zišli predstavitelia politických strán okresu Svidník. Prijali spoločné vyhlásenie, ktorým protestovali proti spomínanému rozhodnutiu vlády. Následne 22. mája mimoriadne rokovalo naše mestské zastupiteľstvo. Poslanci prijali vyhlásenie, ktorým jednomyselne odmietli rozhodnutie vlády a silou argumentov sa postavili za zriadenie obvodného úradu vo Svidníku. Týmto rozhodnutím vlády SR sa začali neúmerne vyostrovať vzťahy medzi dvoma okresmi a ich občanmi. Vychádzajúc z tejto situácie sa 29. mája v Stropkove stretávajú predstavitelia oboch okresov. Za okres Svidník sa tohto rokovania zúčastnil Jozef Harviš, prednosta okresného úradu, primátor nášho mesta Michal Bartko, primátor mesta Giraltovce Ján Rubis, predseda petičného výboru Michal Brožina a zástupca okresnej organizácie SDKÚ Milan Volčko. Po širokej argumentačnej diskusii, ktorej každý zúčastnených strán chcel presadiť svoju pravdu, sa nakoniec skončilo bez žiadaného výsledku.

Medzi tým v našom meste a okrese prebiehala petičná akcia. Petičné hárky v okrese Svidník z celkového počtu obyvateľov 33495 podpísalo 18004 občanov a z počtu oprávnených voličov 24353 percentuálna účasť na petičnej akcii bola 73,93 %. Koncom júna petičný výbor po predošlej korešpondencii s kanceláriou premiéra vlády SR Mikulaša Dzurindu chcel petičné hárky odovzdať priamo do rúk predsedu vlády. Ten však petičný výbor neprijal a tieto boli odovzdané v podateľni úradu vlády. V piatok, 7. augusta do Svidníka v rámci cyklotúri nazvanej modré leto, zavítal predseda vlády Mikuláš Dzurinda. Občianske združenie Chránime kraj pod Duklou, ktoré medzi tým v našom meste vzniklo, vyzvalo občanov, aby v ten deň prišli na Skanzen, kde v tom čase bude predseda vlády SR začínať cykloturistiku po pamätihodnostiach nášho okresu. A tak sa na skanzene zišlo viac, ako stovka občanov, ktorí premiéra silou argumentom presviedčali o podstatnosti zriadenia Obvodného úradu vo Svidníku. Tento v závere stretnutia s občanmi verejne prisľúbil, že Vláda SR sa bude riadiť iba odbornými a racionálnymi argumentmi s tým, že nemá problém vrátiť sa po rozhodnutí Vlády a Svidníka a vysvetliť občanom svoj postoj k umiestneniu sídla obvodného úradu. Vládny kabinet v stredu, 20. augusta schválil Návrh zákona o krajských

úradoch a obvodných úradoch, ktorého súčasťou je aj zoznam sídiel nových obvodných úradov. Návrh tohto zákona predkladal minister vnútra Vladimír Palko a v ňom figurovalo ako sídlo obvodného úradu Stropkov. Z toho sa zdalo, že snahy predstaviteľov štátnej správy okresu Svidník, mesto Svidník, občianskeho združenia Chránime kraj pod Duklou, ostatných zainteresovaných i radových občanov vyjdú nazmar. Na rade už zostal len parlament, ktorý počas septembrovej schôdze mal tento zákon schváliť. V návrhu, ktorý uprednostňoval sídlo obvodného úradu ako najzávažnejší argument pre Stropkov stále figuroval vraj 9 % - ný komunikačne dostupnejší, Než Svidník. v tom Čase aj načítanejší denník na Slovensku Pravda sa nad tou argumentáciou pozastavoval a lobing v prospech Stropkova pripisoval ministrovi dopravy Pavlovi Prokopovičovi, rodákovi z tohto mesta. Aj ostatné masovokomunikačné prostriedky, či už televízia, rozhlas a regionálna tlač sa otvorene stavali na stranu Svidníka.

Ešte začiatkom augusta požiadal listom predseda občianskeho združenia Chránime kraj pod Duklou Ing. Milan Cocuľa a osobné stretnutie predsedu vlády SR Mikuláša Dzurindu. K stretnutiu však nedošlo a po schválení Návrhu zákona o obvodných úradoch, v zozname ktorého nebol uvedený Svidník, rozhodli v tomto združení prejsť od slov k činom. Výsledkom bola protestná akcia, ktorá sa konala 3. septembra na pravé poludnie, keď na 15 minút viac ako tisíc občanov zablokovalo kruhový objazd v strede mesta. Takto bol znemožnený prejazd motorových vozidiel vo všetkých smeroch a zároveň vyvolaný signál do Bratislavy, že Svidničania budú svoju pravdu obhajovať i inými prostriedkami. Po tejto blokáde kruhového objazdu v centre Svidníka pristúpili Svidničania k ďalším razantným krokom. V utorok, 16. septembra v čase od 10 do 12 hodiny odklonili dopravu na troch miestach okresu Svidník smerom na tzv. podľa vlády centrálnější Stropkov. Pod oznámenie o konaní protestných verejných zhromaždení spojených s odklonom dopravy sa podpísali aj primátori Svidníka a Giraltoviec, ako aj starostovia 24 obcí okresu Svidník. V tento deň sa presne o desiatej hodine predpoludním konštrukciami z lešenárskych trubiek zatarasila medzinárodná cesta E 371 smerujúca na hraničný prechod Vyšný Komárnik – Barwinek. Táto cesta bola odklonená na troch miestach okresu Svidník – na križovatke pri obci Matovce smerom na Stropkov, na križovatke pred obcou Stročin a v obci Krajná Poľana. Protestné verejné zhromaždenie spojené s odklonom dopravy na všetkých troch miestach monitorovali aj príslušníci Policajného zboru a počas dvojhodinovej akcie nedošlo k žiadnym výtržnostiam, ani k iným narušeniam verejného poriadku. Po rôznych pripomienkach Národná rada SR predložený vládny návrh na septembrovej schôdzi neprerokovala a jej schvaľovanie presunula na začiatok novembra.

Medzi tým 6. októbra prednosta Okresného úradu vo Svidníku Jozefa Harviša a primátora Michala Bartka prijal prezident republiky Rudolf Šchuster. V prezidentskom paláci spolu diskutovali o jednej z najpálčivejších otázok týchto dní a týždňov – o zriaďovaní sídiel nových obvodných úradov. Prezident potvrdil, že celú problematiku veľmi dobre pozná a že v rámci svojich kompetencií a v rámci využitia váhy svojej osobnosti bude sa snažiť rozhodnúť tak, aby to konečné rozhodnutie bolo spravodlivé. A tak pod tlakom verejnej mienky a silou argumentov, koalíčná rada na svojom zasadaní 14. októbra rozhodla o tom, že vládna koalícia pri hlasovaní v parlamente podporí umiestnenie sídla obvodného úradu aj vo Svidníku. Základom tohto rozhodnutia sa stal kompromis zvýšiť počet obvodných úradov zo 46 na 50. Ku Svidníku, ktorý presadilo SDKÚ, Pribudli mestá Námestovo, ktoré navrhlo KDĽ, Štúrovo na Návrh SMK a Bánovce nad Bebravou na Návrh ANO. Rozhodnutie koalíčnej rady zaradiť naše mesto zo zoznamu sídiel obvodného úradu prišiel oznámiť osobne predseda vlády Mikuláš Dzurinda so svojím podpredsedom a ministrom financií Ivanom Miklošom. Tak ,ako sľúbil v auguste pri návšteve Svidníka, 24. októbra sa v kinosále Mestského kultúrneho strediska stretol s občanmi mesta a potvrdil, že jeho poslanci za SDKÚ

budú hlasovať za Svidník, aby sa stal sídlom obvodného úradu. Toto oznámenie zaplnená kinosála privítala ohromujúcim potleskom. Po úvodných slovách premiér Svidničanom mimo iného povedal: „ Nemám rád nátlak. Vaše protestné akcie som nevnímam ako nátlak. Naopak , chcem vám tak trochu vyjadriť aj istú sympatiu. Vy ste ukázali vôľu, a to je nesmierne dôležité, Páčilo sa mi to sympatické, že ste dokázali získať na svoju stranu aj duchovných a že ste išli za svojím cieľom, lebo ste boli presvedčený, že je to správne a že to takto malo byť. úprimné sa vám chcem vyznať, že pri mojom rozhovore s Ivanom Miklošom vôbec nebolo pre mňa dôležité, že blokujete kruhový objazd alebo ako hlasne kričíte. Dôležitá bola vaša vôľa, ta vaša aktivita, ten váš aktívny a pozitívny prístup. Za to vám patrí aj môj osobný obdiv.“ K presadeniu vášho mesta veľkou mierou prispel aj podpredseda vlády SR a minister financií Ivan Mikloš, ktorí sa takto pred zhromaždenými občanmi vyznal: „ Viem, že je taká zvláštna situácia. Dovoľte mi povedať ,že som sa snažil presadiť Svidník aj preto, lebo sa cítim byť Svidničanom. hoci som vo Svidníku nežil dlho, len necelý rok, ale narodil som sa tu a cítim sa byť zviazaný s týmto krajom. Ak by sa nám to nepodarilo, viem, že by sa mi do Svidníka ťažko chodilo. Som preto rád, že aj naďalej do Svidníka môžem chodiť bez obáv.“ Takto doplnený Návrh zákona o krajských úradoch a obvodných úradoch Národná rada SR na svojom zasadaní začiatkom novembra schválila a to znamenalo, že od 1. januára 2004 zanikajú okresné úrady a nahradí ich 50 nových obvodných úradov. Týmto úspešným zavŕšením sa skončil niekoľko ročný boj občanov okresu a mesta za zachovanie Svidníka ako prirodzeného centra kraja pod Duklou, čo mu právom patrí. V nadväznosti na prijatý zákon O krajských a obvodných úradoch Vláda SR v polovici decembra odvolala z funkcie prednostov okresných úradov v republike a vymenovala do funkcie prednostov obvodných úradov s účinnosťou od 1. januára 2004. Pre svidnícky obvodný úrad bol vymenovaný PhDr. Jozef Harviš, doterajší prednosta okresného úradu. Začiatkom roka prebehla naším mestom správa, že ministerstvo spravodlivosti SR chystá na Slovenskú redukciu súdov. Medzi nachovanými na zrušenie bol uvedený aj náš okresný súd . S týmto návrhom rezolútne nesúhlasili predstavitelia tunajšieho súdu, štátnej správy i samosprávy. Nesúhlas so zrušením okresného súdu potvrdili v petícii aj starostovia a primátori obcí a miest Svidníckeho a stropkovského okresu. Okolo návrhu optimalizácie súdnej sústavy, ktorého podstatou je zriadenie 40 obvodných súdov sa medzi politickými stranami a odbornou verejnosťou rozvinula široká diskusia. Rôzne protichodné vyjadrenia dospeli až do takého štádia, že o tejto otázke nebola ochota jednať v tomto roku u Národnej rade SR. Hraničným priechodom Vyšný Komárnik je obojstranne najviac využívaným hraničným priechodom na Slovensku. V roku 2002 pracovníci Colnej správy na vstupe do republiky pre jednali 941 565 cestujúcich, 165 816 osobných áut, 3646 autobusov a 58 263 kamiónov. Na výstupe z našej republiky bolo prejedaných 907 596 cestujúcich, 157 865 osobných áut, 3486 autobusov a 54 768 kamiónov. V porovnaní s rokom 2001 bol zaznamenaný nárast predovšetkým kamiónovej dopravy o 12 772 kamiónov.

Novela zákona o zdravotníckej starostlivosti , ktorý schválili poslanci Národnej rady SR, nadobudla činnosť od 1. apríla. Týmto definitívne zrušili bezplatnú zdravotnú starostlivosť na Slovensku. Táto novela priniesla viaceré zmeny, ktoré sa priamo dotkli pacientov. Zaviedli sa poplatky, ktoré pacient v nemocnici zaplatí – 50. – Sk za každý deň pobytu v nej. U lekára a v lekárni za každý recept taktiež 20. – korún. Za prevoz sanitkou zaplatíme 2 koruny za kilometer. K 1. januáru dlh Svidníckej nemocnice dosiahol hranicu 100 miliónov korún. Najviac dlhovalo daňovému úradu v sume 34 miliónov korún, sociálnej poisťovni 30 miliónov, okresnému úradu práce 13,5 mil. korún. Voči dodávateľom potravín, liekov, zdravotníckeho materiálu a pomôcok predstavovali záväzky vo výške 15 miliónov korún. Na základe výberového konania poslanci samosprávneho prešovského kraja schválili do funkcie riaditeľa Nemocnice s poliklinikou vo Svidníku MUDr. Petra Linkecha, doterajšieho zástupcu

gynekologicko – pôrodnického oddelenia svidníckej nemocnice. Následne po uskutočnených konkurzoch sa stal MUDr. Marián Košík námestníkom riaditeľa NsP pre liečebno – preventívnu starostlivosť a Ing. Emília Kost'ová sa stala vedúcou ekonomického odboru našej nemocnice. Úlohou nového vedenia Nemocnice s poliklinikou vo Svidníku bolo prostredníctvom racionalizačných krokov zastaviť prehlbujúci deficit v rozpočte a normalizovať chod nemocnice tak, aby sa komfort starostlivosti o pacienta neznížil. Prvé opatrenia sa dotkli v prvom rade personálnej oblasti, keď redukcii pracovných miest pocítil predovšetkým stredný zdravotnícky personál. Začal počet znižovania pracovísk a oddelení. To vyvolalo značnú dávku nespokojnosti i zo strany odborovej organizácie. Po odchode MUDr. Petra Zimana CSc. z funkcie primára chirurgického oddelenia NsP bol na základe výberového konania na tento post pomenovaný MUDr. Jozef Krajníčak CSc. Pred nástupom do tejto funkcie pracoval na chirurgickom oddelení v Nemocnici s poliklinikou v Košiciach – Šaci. Koncom marca v hoteli Hubert vo Svidníku sa uskutočnila odborná konferencia o internej medicíne a jej nových spôsoboch vyšetrovania a liečby. Odbornú konferenciu otvoril prednáškou primár Svidníckeho interného oddelenia Peter Fulop. Prítomný sa okrem iného dozvedeli aj to, že na internom oddelení v NsP vo Svidníku ako prví na svete popísali vzťah medzi znameniami zverokruhu a infarktom srdca. Zverejnenie týchto výsledkov vyvolalo veľkú polemiku medzi zástancami a odporcami astrológie a za tým nasledovalo pozvanie na medzinárodný kongres do Českej republiky. V jednej z ďalších prednášok prezentovala zástupkyňa primára interného oddelenia MUDr. Milada Pavlušová najnovšie poznatky v dermatológii. Záver odbornej konferencie patril zástupcovi primára kardiocentra Fakultnej nemocnice v Prešove. Tento vyjadril uznanie a obdiv nad tým, ako sa interné oddelenie NsP našej nemocnice vypracovalo medzi špičkové pracoviská.

25. marca sa v aule NsP vo Svidníku pod záštitou primátora mesta uskutočnilo lekárske podujatie pod názvom V. Lučanského memoriál. Jeho účastníkmi boli primári oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny nemocníc a prešovského a košického kraja. Toto podujatie zároveň bolo i oslavou 25. výročia existencie niekdajšieho anesteziologicko – resuscitačného oddelenia NsP vo Svidníku. Generálny riaditeľ národného úradu práce v Bratislave odvolal 12. mája z funkcie riaditeľa Okresného úradu práce vo Svidníku JUDr. Vladimíra Halaju a do tejto funkcie menoval Ing. Martina Miščíka. Koncom roka nezamestnanosť v našom okrese predstavovala 13,4 %, čo predstavovalo 2201 osôb. Podporu v nezamestnanosti poberalo 691 osôb. Z celkového počtu evidovaných bolo 45,3 % žien. Aj keby sa však všetkých 2001 evidovaných nezamestnaných chcelo zamestnať, nemá šancu, pretože na trhu práce bolo voľných len 99 pracovných miest. Utorkom, 30 septembra došlo k zrušeniu Územnej vojenskej správy vo Svidníku. Túto nahradila jediná v Prešovskom kraji Územná vojenská správa so sídlom v Prešove. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru vo Svidníku v uplynulom roku 2002 zaznamenalo 291 prípadov majetkovej trestnej činnosti, pričom 54 % prípadov bolo objasnených. Z celkového nápadu majetkovej trestnej činnosti viac ako polovicu tvorili krádeže vlámaním. V dopravnej nehodovosti bolo v predošlom roku zaznamenaných 241 dopravných nehôd. V porovnaní s rokom 2001 to bolo menej o 51. Pri týchto nehodách štyri osoby zomreli, 16 sa ťažko zranilo a 55 ľahko. Hmotné škody dosiahli sumu 10 miliónov 540 tisíc korún. Zvýšila sa disciplína vodičov, najmä v znížených počtoch používania alkoholických nápojov pred a počas jazdy. Z celkového počtu 88 % dopravných nehôd zavinili samotní vodiči, lesná a domáca zver spôsobila 18 nehôd. Počas roka najviac dopravných nehôd bolo v mesiaci jún a najmenej v apríli. Najkritickejším časovým úsekom bol piatok v čase od 13 do 17 hodiny. U nehôd, ktoré zavinili vodiči motorových vozidiel, bol hlavnou príčinou nesprávny spôsob jazdy v 84 prípadoch, porušenie základných povinností vodiča v 53 prípadoch, neprímeraná rýchlosť v 50 prípadoch, nedanie prednosti a zlé predchádzanie v 26 prípadoch. Na štátnej ceste I73 – E371, ktorá predstavuje hlavnú dopravu

tepnu v meste i okrese sa stalo 129 nehôd, t.j. 53 % všetkých dopravných nehôd. 16. a 17. máj sa zapíše veľkými písmenami do histórie Slovenska. V tomto čase v referende občania republiky mali možnosť rozhodnúť o tom, či sa Slovenská republika stane členským štátom Európskej únie. A tak svojou 52,15 % účasťou, z ktorých 92,46 % povedalo ÁNO Európskej únii. Percentuálna účasť v našom okrese bola 50,27 %, z ktorých 89,37 % podporilo vstup do Európskej únie. V samostatnom meste sa referenda zúčastnilo 46,02 % občanov a 92 % z nich odobrilo vstup do Európskej únie.

Významné návštevy

Na Slovensku žije mnoho národností. Jednou z nich sú Ukrajinci, ktorí žijú väčšinou na východe Slovenska. Z toho dôvodu zavítal 22. februára štátny tajomník Ukrajiny pre národnosti a migráciu Genadij Moskaľ so svojimi spoločníkmi počas návštevy východu aj nášho mesta. Dopoludnia navštívil slovenské národné múzeum. Múzeum ukrajinsko – rusínskej kultúry, kde sa zoznámil s expozíciou tohto múzea. Jeho ďalšia cesta viedla na Mestský úrad, kde ho prijal primátor mesta. V družnej besede naši predstavitelia mesta informovali host'a o histórii mesta a okresu a pozvali ho na 59. Slávnosti kultúry Rusínov a Ukrajincov do Svidníka. svoju prvú návštevu nášho mesta a okresu vo funkcii generálneho konzula Českej republiky na Slovensku so sídlom v Košiciach absolvoval 19. marca Vítezslav Pivoňka. Na okresnom úrade host'a prijal jeho prednosta PhDr. Jozef Harviš za účasti primátora mesta. Vo vzájomných rozhovoroch sa dotkli možnosti vzájomnej spolupráce medzi Svidníckym okresom a konkrétnymi oblasťami Českej republiky. Diskutovať o svojom návrhu na zrušenie viacerých súdov, medzi ktorými figuruje aj Okresný súd vo Svidníku, prišiel 3. apríla do nášho mesta podpredseda vlády a minister spravodlivosti Daniel Lipšic. Jeho kroky najprv viedli na Obchodnú akadémiu, kde diskutoval so študentmi školy o aktuálnych otázkach týkajúcich sa jednotlivých oblasti práva. Po besede so študentmi minister spravodlivosti navštívil aj samotný Okresný súd vo Svidníku. Zaujímal sa o aktuálny stav práce jednotlivých senátov a vypočul si aj argumenty za zachovanie súdu.

„Mnohaja lit, blahaja lit“ – spievali 6. mája gréckokatolícky veriaci v obci Nižný Komárnik podpredsedníčke Národnej rady SR Zuzane Martinákovvej a poslancovi Európskeho parlamentu Jánovi Marinusovi Wiersmovi. Práve tieto dve osobnosti Slovenskej a európskej politickej scény sa totiž stali tútormi dreveného chrámu Pokrova Presvjatoj Bohorodicy v Nižnom Komárniku. Vybrala si ich nezisková organizácia Záchrana a obnova národných kultúrnych pamiatok Drevené chrámy pod Duklou, ktorá v tento deň oslávila 5. výročie svojho vzniku. Akt ustanovenia tútorov dreveného kostolíka prebehol v rámci celodenného podujatia s názvom Deň Európskej únie v okrese Svidník, ktorý bol súčasťou kampane pred referendumom o vstupe Slovenska do Európskej únie. V tento deň už od rána prebiehala vo veľkej zasadačke Okresného úradu vo Svidníku diskusia osobností so študentmi Svidníckych stredných škôl na tému Čo prinesie mladej generácii severovýchodného Slovenska Vstup do Európskej únie. Svoje poznatky a názory na problematiku rozšírenia Európskej únie si so študentmi okrem Zuzany Martinákovvej a Jána Marina Wiersmu vymenili aj štátny tajomník Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR Zsolt Lukač a prednosta Krajského úradu v Prešove Jozef Polačko. Host'ami podujatia boli aj vicestarosta powiatu Krosno Andrzej Koniecky, burmister mesta a gminy Dukla Marek Gorák, vedúci miestnej turistickej organizácie Beskyd Nízky Alžbeta Sikorská a inšpektor Úradu mesta Krosno Zbigniew Piwka.

Súčasťou Dňa Európskej únie v našom okrese bola aj úvodná prezentácia projektu Karpatská drevená cesta. Hlavnú os tejto cesty od Tatier až po hranicu s Ukrajinou v dĺžke

vyše 300 km budú tvoriť dva paralelné koridory Slovensko – poľským pohraničím pozastavujúce z trasy cestnej turistickej a cykloturistickej. Touto prezentáciou sa o náš región začala zaujímať i ostatná Európa. A tak koncom mája prichádzajú do nášho mesta a okresu pracovníci talianskej televízie, aby mohli Európe ukázať túto, podľa ich slov, prekrásnu prírodu a krajinu, vzácne starobylé historické pamiatky a nádherných, pohostinných Rusinov. Zaujímali sa o objekty pripomínajúce druhú svetovú vojnu, ale najviac obdivovali drevené kostolíky. Nafilmovali si exponáty z II. Svetovej vojny a skanzen ľudovej architektúry. Spomienkové stretnutie pri príležitosti Dňa obetí Dukly a 59. výročia Karpatsko – duklianskej operácie vyvrcholilo 4. októbra pri pamätníkoch vo Svidníku a na Dukle. Deň predtým prebehli pietne akty kladenia vencov a kytíc v Poľských mestečkách Dukla, Nowosielce a Zarszyn. Svoju úctu padlým tu okrem predstaviteľov Poľskej republiky vzdali aj Slovenský predstaviteľia, zástupcovia mesta a okresu Svidník, zástupcovia Sl. Zväzu protifašistických bojovníkov, ako aj delegácie veľvyslanectiev akreditovaných v Poľsku a mnohí iní. K pamätníku padlých hrdinov II. Sv. vojny položili vence prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster, náčelník Centrálného štábu Armády Slovenskej republiky Milan Cerovský, veľvyslanci, generálni konzuli a iní predstavitelia Česka, Poľska, Ukrajiny, Ruska a Bieloruska.

Činnosť podnikov a ich podiel na živote mesta

Dňa 28. januára poslanci Prešovského samosprávneho kraja na základe výberového konania schválili za riaditeľa Domova dôchodcov a Domova sociálnych služieb vo Svidníku Peadr. Štefana Čarného, ktorý predtým pôsobil ako pedagóg na Obchodnej akadémii. Rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví sa od 1. januára tohto roku zvýšili ceny plynu o 48 %, elektriny o 17 %, vodného a stočného o 38 %. Zvýšenie týchto cien a zvýšenie dane z pridanej hodnoty z 10 na 14 % sa odzrkadlilo aj v cene tepla na rok 2003, keď sa cena za jeden GO zvýšila oproti vlaňajšku z 355 na 454 korún. Uvedené nárasty cien energií zvýšili takto náklad na jeden Byt v priemere od 800 do 1000 korún. Technické služby mesta Svidník počas zimy vykonali posyp na 932 kilometroch miestnych komunikácií a na 520 kilometrových chodníkov. Spotrebovali 98 ton posypového materiálu – kameniny a 63 ton soli. Začiatkom júla začala v meste svoju činnosť spoločnosť pod názvom mliekareň Naša s.r.o., ktorá sa zaoberá spracovaním mliečnych výrobkov. Táto spoločnosť je domácou spoločnosťou, no 25 % vlastní zahraničný investor z Nemecka. Výborný program spoločnosti je zameraný na spracovanie čerstvého masla a výrobu pomazankových masiel, ktoré zabezpečuje 20 pracovníkov. Dňa 23. júla Letecký úrad Slovenskej republiky uskutočnil pravidelnú kontrolu prevádzky schopnosti svidníckeho letiska. Záverečný protokol potvrdil schopnosť letiska pre športové lietanie za dennej viditeľnosti. Koncom mesiaca júla si firma Službyt, s.r.o. pripomenula 10. výročie založenia spoločnosti. Táto spoločnosť vzniká na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva zo dňa 27. apríla 1993. Keď v roku 1993 spoločnosť zamestnávala 78 pracovníkov, o desať rokov neskôr ich pracovalo 53. Zníženie stavu pracovníkov bolo zapríčinené zrušením ubytovne mesta, automatizáciou kotolní a odpredajom 1770 bytov, došlo tak aj poklesu pracovníkov údržbárskych prác. Transformáciou spoločnosti došlo k redukcii pracovných miest, avšak vytvorili sa iné pracovné činnosti. V tomto čase sa spoločnosť zameriava na zostávajúcu správu bytového hospodárstva a nebytových priestorov, montáž meracej a regulačnej techniky, inštaláciu a opravu ústredného kúrenia, montáž, opravu a revíziu elektrických zariadení a bleskozvodov, revíziu nízkotlakových a strednotlakových plynovodov a prípojok, vykonáva jednoduché stavebné práce a pod dodávky, klampiarske a izolačné práce, sklenárstvo, výrobu, rozvod a predaj tepla a teplej úžitkovej vody, kovovýrobu a zámočnícke práce, inštaláciou a opravu

vodovodných rozvodov a zdravotníckej, maliarskej a natieračskej práce, vložkovanie komínov a retransmisiu v káblových rozvodoch. Na čele tejto spoločnosti stojí jej riaditeľ Michal Husár, zástupca pre technické veci Ing. Ján Leľo a pre ekonomiku Helena Kaliňaková. Predajcovia zo všetkých kútov Slovenska v dňoch 6. -8. novembra sa zišli na našej pešej zóne, aby ponúkli svoje výrobky v rámci trinástich Predvianočných predajných trhov. Od štvrtka do sobotňajšieho popoludnia na takmer 1200 metroch predajnej plochy ponúkalo svoje výrobky 240 obchodníkov s textilom, obuvou, hračkami a všelijakými drobnosťami. Takmer 50 obchodníkov ponúkalo hriatu medovinu, burčiak, varene a pečené klobásky, kurčatá, medovníky a cukrovú vatu. Počas troch dní bol pripravený aj bohatý kultúrny program a o zábavu sa všetkým návštevníkom z blízkeho i ďalekého okolia starali Makovickýj holos, svidnícke skupiny Svidničanka a Epilóg, vokálno – inštrumentálne skupiny MB – HIT a Prospekt. Svoje tanečné umenie predviedli folklórne súbory Makovica zo Svidníka a Topľan z Giraltoviec. Novinkou na tohtoročných svidníckych Predvianočných predajných trhoch bola ulička remesiel, ktorá sa nachádzala na pešej zóne pred okresným úradom. Tu sa zišli remeselníci z rôznych fachov – od rezbárov, košíkárov až po drotárov a takmer zo všetkých kútov Slovenska. Zákon o vojnových hrobách umožnil správcovi cintorína, kde sa nachádzajú aj vojnové hroby, požiadať Ministerstvo vnútra SR o finančný príspevok na označenie takýchto cintorínov a ich údržbu. Túto možnosť využilo aj naše mesto a z finančného príspevku osadilo symbolické náhrobky s pamätnými tabuľami na cintorínoch pri gréckokatolíckych chrámoch na Vyšnom a Nižnom Svidníku. Na cintoríne vo vyšnom Svidníku je pochovaných 360 a na Nižnom Svidníku 430 neznámych vojakov padlých v I. svetovej vojne. Východoslovenská vodárenská spoločnosť, odštepny závod vo Svidníku spravuje i v našom meste vodovodnú a kanalizačnú sieť. Priemerne denne do vodovodnej siete dodáva 28 až 34 litrov za sekundu. Na verejnú vodovodnú sieť v meste je napojených 100 percent obyvateľov mesta, pričom dĺžka vodovodnej siete je takmer 58 kilometrov. Mesačne sa v meste spotrebuje 74 tisíc kubíkov pitnej vody. Na verejnú kanalizáciu je napojených 99 % mesta. Odkanalizované nie sú ulice Partizánska, D. Millyho a časť na pravej strane Ondavy pri tzv. Lesnej správe. Dĺžka siete kanalizácie dosahuje 29 kilometrov, pričom objem odkanalizovanej vody v uplynulom roku dosiahol 840 tisíc kubíkov.

Jednou z úspešných firiem na území mesta sú Potravinárske strojárne Svidník a.s. O ich úspešnosti svedčí i ten fakt, že prezident republiky Rudolf Schuster pri svojej štátnej návšteve Číny zobral do svojho sprievodu aj riaditeľa tejto firmy Ing. Michala Homzu. Ich hlavným výrobným programom i v tomto roku bola výroba strojov a zariadení pre mäso spracujúci priemysel, konzervársky a vinársky priemysel. Časť výrobného programu tvorí výroba mini pivovarov s ročnou kapacitou 500 až 200 000 hl. piva, nádrže rôzneho tovaru a objemu, pivne tanky a kooperácie so zameraním na spracovanie nerezových materiálov, podľa želania zákazníka. Ročný obrat akciovej spoločnosti má tendenciu neustáleho rastu. Od roku 1999 z hodnoty 95,5 na 207 miliónov korún roku 2001. Takmer 80 % výrobkov vzniká vo vlastnom konštrukčnom oddelení. Ostatné výrobky sú vyrábané podľa dodanej techniky dokumentácie odberateľa. Export spoločnosti predstavuje 95 % produkcie, pritom najviac produktov je vyvážaných do USA, Ruska, Rumunska, Dánska, Nemecka, Ukrajiny a Austrálie. V tomto roku firma zamestnávala 242 pracovníkov. Svoje obchodné zastupiteľstvá otvorili v Moskve, Madride, Paríži.

Výstavba a zmeny charakteru mesta

Celkom štrnásť polyfunkčných domov, z toho štyri v I. etape a desať v II. etape, vyrastie pozdĺž ulice 8. mája. Výstavbou týchto domov zrealizujú stavebníci, ktorí si tieto pozemky

vydražili vo verejnej dražbe. Minister dopravy, pôšt a telekomunikácií Pavol Prokopovič, generálny riaditeľ Slovenskej správy ciest v Bratislave Dušan Faktor, ďalší predstavitelia ministerstva, generálny riaditeľ Cestných stavieb Košice Dušan Dančišin, primátor mesta Michal Bartko, poslanec prešovského ho samosprávneho kraja za náš región Michal Gondek a zástupcovia dodávateľských firiem sa v piatok 9. mája zúčastnili na slávnostnom odovzdávaní okružnej križovatky v centre Svidníka do užívania širokej motoristickej verejnosti. Spomínaná hlavná križovatka v centre mesta bola z hľadiska dopravy v priebehu niekoľkých rokov stále vykazovaná ako kritická nehodová lokalita, na ktorej dochádzalo k častým dopravným nehodám aj s následkom smrti. Štatisticky bolo za minulý rok vykázaných 115 tisíc kamiónov, ktoré touto križovatkou prešli. Okružná križovatka je výrazným prínosom pre automobily smerujúce nielen na hraničný priechod Vyšný Komárnik, ale aj inými smermi. Najvyššia budova, ktorá v minulosti zdobila naše mesto, hotel Dukla má opäť majiteľov a od 4. júna sa začala písať jeho ďalšia história otvorením disco klubu LORD. Útulne prostredie, pizza, ochotný obsluhujúci personál naznačuje, že budova po rokoch chátrania konečne ožije. Päť miliónov korún investovala spoločnosť RENT INVEST REALITY so sídlom v Bardejovských kúpeľoch do rekonštrukcie a modernizácie obchodného domu Jednota. Rekonštrukciou a modernizáciou prešli všetky jeho podlažia. V našom meste postupne pribúdajú služby a prevádzky, ktoré tu doteraz chýbali. Podnikatelia sa snažia prispôsobiť svoju činnosť dopytu na spotrebiteľskom trhu. A tak koncom októbra podnikateľ Stanislav Vanca otvoril na pešej zóne obchod „Tisícročná včela“. V ňom ponúka prírodné produkty včiel, ako sú med, propolis, včelí peľ a medovina výhradne slovenskej výroby. Nový svidnícky most, nazývaný Premostenie Ladomírky, odovzdali slávnostne do užívania širokej motoristickej verejnosti 19. decembra. Okrem predstaviteľov samosprávy a štátnej správy svidníckeho okresu sa slávnosti zúčastnili zástupcovia dodávateľských firiem a iných inštitúcií, ktoré sa zaslúžili o to, že nový most mohol slúžiť Svidničanom i návštevníkom mesta. Nosnú konštrukciu malo mesto spočiatku v prenájme, no neskôr ju od správy štátnych hmotných rezerv odkúpilo. Generálnym dodávateľom stavby boli Cestné stavby Košice, závod 04 Prešov, dodávateľmi boli firmy ATOS Š Sereď a montážne práce prevádzka ASOCIACIA UN vetran Slovakia. Podpornú konštrukciu mostu robila firma Drustav Svidník, natieračské práce zabezpečila firma LK ROTEX Svidník, prekládku inžinierskych sietí pred mostom v hodnote 300 tisíc korún sponzorsky urobila firma GAS – Ing. Michal Gondek, Svidník. Technické služby mesta zrealizovali osvetlenie. Celková hodnota diela činí 12 miliónov 761 tisíc 454 korún.

Školstvo

V zmysle § 7 zákona Národnej rady SR číslo 301 /1999 zb. a vykonávacej vyhlášky Ministerstva školstva SR č. 51/ 2000 Z .z. o školskej samospráve Mestské zastupiteľstvo na svojom februárovom zasadaní delegovalo poslancov do rád školských zariadení takto:

1. Juraj Antoš, Cirkevná škola svätého Juraja
2. Mgr. Ján Bača, základná škola, ul. 8. mája
3. MUDr. Marián Bája, Základná škola, ul. Komenského
4. RNDr. Anton Berežňak, Základná škola, ul. Karpatská
5. Mgr. Štefan Čobirka, základná umelecká škola a Materská škola, ul. Duklianska
6. Cyril Dudáš, Materská škola, ul. Duklianska
7. Ing. Michal Gondek, Základná škola ,ul. 8. mája
8. Andrej Guzy, Základná škola, ul. Centrálna
9. Pavol Hanák, Materská škola, ul. Gen Svobodu
10. Ing. Ján Holodňák, Základná škola, ul. Centrálna

11. Zdenek Kost', Materská škola, ul. Centrálna
12. MUDr. František Krúľ, Materská škola, ul. Gen. Svobodu
13. Mgr. Helena mackaničová, Základná škola, ul. Komenského
14. Ing. Miron Mikita, Materská škola, ul. 8. mája a Materská škola, ul. L. Štúra
15. MUDr. Viliám Revický, Cirkevná základná škola sv. Juraja
16. PaedDr. Jozef Rodák, Základná umelecká škola a materská škola, ul. L. Štúra
17. MUDr. Nadežda Želizňaková, Základná škola, ul. Karpatská

Rady škôl podľa týchto zákonných ustanovení majú 11. členov. Skladajú sa z 3 zástupcov pedagogických zamestnancov, 1 nepedagogického zamestnanca, 3 zástupcov rodičov, 2 delegovaných zástupcov mestského zastupiteľstva, 1 delegovaného zástupcu orgánu, ktorý sa podieľa na výchove a vzdelávaní a 1 delegovaného zástupcu príslušnej odborovej organizácie. Dĺžka funkčného obdobia rady školy je štyri roky. Poslanci Mestského zastupiteľstva na svojom aprílovom zasadnutí rozhodli o tom, že Mgr. Július Paňko sa stal na základe výberového konania riaditeľom Základnej školy na ulici Karpatskej. Doteraz pôsobil ako zástupca riaditeľa tejto školy. Bývalý riaditeľ Mgr. Vladimír Macko odišiel do starobného dôchodku. Zhruba päťsto učiteľov z mesta i okolia Svidníka sa 28. mája zišlo na protestnom zhromaždení na parkovisku pred Mestským kultúrnym strediskom. Učitelia z rôznych typov škôl, ktorí sú združení v odborovom zväze pracovníkov školstva a vedy, prišli vo všetkých okresných a krajských mestách vyjadriť svoj protest, proti novele zákona o verejnej službe, ktorá im ruší polovicu trinásteho platu. Protestné zhromaždenie sa konalo v popoludňajších hodinách a preto neohrozilo vyučovanie. 1. septembra Základná škola na ul. Karpatskej si pripomenula 10. výročie svojej existencie. Hoci škola je v meste najmladšia, ale výsledkami sa zaraďuje medzi tie najlepšie. Škola je športového zamerania, významné úspechy dosahuje v stolnom tenise, volejbale a basketbale. V školskom roku 2002 /2003 školu navštevovalo 325 žiakov, ktorým odovzdávalo svoje vedomosti 22 učiteľov, dvaja vychovávatelia a koordinátorka voľného času.

V školskom roku 2003/2004 do základných škôl v meste nastúpilo 173 prvákov, čo je o 1 žiaka viac ako v uplynulom roku. Na svidníckych základných školách bolo vo všetkých triedach v tomto roku 1840 žiakov. Na základnej škole na ulici Komenského nastúpilo do 1. triedy 57 detí, pritom túto školu navštevuje 628 žiakov. Na Základnej škole na ul. Centrálnaj majú 18 prvákov a spolu 296 žiakov. Najviac prvákov 67 nastúpilo do tried Základnej školy na ul. 8. mája a škola má spolu 609 žiakov. Na ZŠ na ul. Karpatskej začalo nový školský rok 31 prvákov, pričom táto škola má spolu 307 žiakov. Základnú umeleckú školu začalo navštevovať 676 žiakov. Do materských škôl v meste bolo na nový školský rok zapísaných 46 detí, pričom celkovo je vo svidníckych materských školách 371 detí. V porovnaní s minulým rokom je pokles o 57 detí. Deti sú zaradené do 22 tried, čo je 16,86 detí na triedu. Tak, ako v základnom školstve, i v materských školách naďalej pretrvávajú nedostatok finančných prostriedkov, či už na úhradu spotrebných energií alebo nákup hračiek, názorných pomôcok a kníh tak, ako by bolo potrebné pre zvyšovanie celkového výchovno – vzdelávacieho procesu detí. Tento deficit predstavuje za všetky základné a materské školy v meste viac ako 3 milióny korún. Študenti a profesori Gymnázia Duklianskych hrdinov si 10. októbra na slávnostnej akadémii pripomenuli 55. výročie založenia tejto prvej strednej školy pod Duklou. Narodeniny gymnázia boli späté aj s II. Európskym dňom rodičov a škôl a v areáli školy na študentov čakalo množstvo zaujímavých diskusií s interným lekárom, gynekológom, lekárnikom, mikrobiológom, odborníkom na cukrovku, vyšetrovateľom a sudcom,

psychológom, výchovným poradcom a pracovníkom úradu práce. Zároveň na pôde školy prebiehali aj rôzne športové súťaže. Na gymnáziu študujú i celoslovenské víťazky v poskytovaní prvej pomoci, ktoré všetkým záujemcom predviedli svoje umenie. Projekt Otvorená škola vychádzajúci z programového vyhlásenia vlády SR si kladie za cieľ otvárať školy miestnym komunitám a ich záujmu o ďalšie vzdelanie, či mimo vzdelávacie aktivity. Ministerstvo školstva SR sa však rozhodlo výber aktivít a programov ponechať na samostatné školy s tým, že k dispozícii im v rámci hlavného projektu Otvorená škola ponúklo viacero samostatných projektov. Na túto ponuku sa rozhodla reagovať a Obchodná akadémia na čele s jej riaditeľom Mgr. Jaroslavom Ivančom. Zapojením sa do projektu na presadzovanie informačných technológií do života miestnych komunít zo schémy Otvorenej školy Obchodná akadémia získala 100 tisíc korún. Popri ovládaní práce s počítačom sa tu vyžaduje i aktívna znalosť cudzích jazykov. Preto k anglickému, nemeckému a ruskému jazyku pribudlo v školskom roku 2003 / 2004 cvičné vyučovanie francúzskeho jazyka ako nepovinného predmetu. Na základe veľkého záujmu sa na škole vytvorili štyri skupiny žiakov s tým, že o 2 roky môže byť francúzština už ako povinne voliteľný predmet. Obchodná akadémia je veľmi aktívna pri organizovaní besied a stretnutí s osobnosťami politického a spoločenského života na Slovensku. Takto v tomto roku sa so žiakmi školy besedoval predseda vlády Mikuláš Dzurinda a jeho podpredseda Ivan Mikloš, štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí SR Ján Figel', minister spravodlivosti Dušan Lipšic, poslanci Národnej rady SR Sergej Kozlík a Rudolf Žiak.

Základná škola na ul. Komenského oslávila 40 rokov svojho trvania. Pri jeho príležitosti žiaci a učitelia školy pripravili slávnostnú akadémiu, na ktorej boli prítomní prednosta Okresného úradu Jozef Harviš a primátor mesta Michal Bartko. Tento odovzdal pozdravné listy bývalým riaditeľom a učiteľom školy. Okrúhle jubileum – 40 výročie svojho vzniku oslavovalo vo štvrtok, 18 decembra. Stredné odborné učilište odevné armádneho generála Ludvika Svobodu. V kinosále Mestského kultúrneho strediska sa na Slávnostnej akadémii samosprávy a štátnej samosprávy svídnického okresu medzi nimi boli aj zástupcovia krajského úradu a úradu Prešovského samosprávneho kraja, hostia z družobnej Združenej strednej školy Stanislava Špetnera v poľskom Krosne, bývalí riaditelia, pedagógovia a študenti. Vianočné ozdoby, pohľadnice, hviezdičky zo sušenej trávy, orechové svietniky a predovšetkým čerstvo upečené parníčky nechýbali na pešej zóne v rámci Vianočného trhu. Trh už druhý rok pripravili žiaci Cirkevnej základnej školy s. Juraja spolu so spoločnosťou rodičov pri tejto škole. Štátny pedagogický ústav v spolupráci s Ministerstvom školstva SR merali a monitorovali vedomosti žiakov po skončení I. stupňa základnej školy zo slovenského jazyka a matematiky. Monitoringu sa zúčastnilo 90 základných škôl z celého Slovenska. Naši žiaci výborne reprezentovali naše mesto, keď obsadili zo slovenského jazyka 1. miesto a z matematiky pekné 7. miesto.

Kultúra

Klub Holičstvo v našom meste sa teší mimoriadnej pozornosti, predovšetkým mládeže. Skoro každý mesiac v ňom vystupujú populárne hudobné skupiny zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. Začiatkom roka v klube vystúpila populárna prešovská kapela CHIKI LIKITU – a jej hosťom bola dvojica z amerického San Francisca pod názvom SABOT. Vo februári zase koncertovala košická kapela SKLO 2200, v marci bratislavská skupina INTREPIT a v apríli Slobodná Európa. Sto umelcov zo sedemnástich štátov vystavovalo svoje diela v rámci II. Medzinárodného bienále umeleckej tkaniny ľanovej pod názvom z krosna do Krosna. Slávna

vernissáž sa uskutočnila 30. januára vo svidníckom SNM – Múzeu ukrajinsko – rusínskej kultúry. Najväčšie zastúpenie na tejto výstave, ktorej organizátormi bolo poľské mesto Krosno, Múzeum remesiel a galéria BWA umeleckých výstav v Krosne, umelci z Poľska, Ukrajiny, Dánska, Nemecka a Talianska. Medzi autormi, ktorí pre svoje diela hľadajú inšpiráciu v ľanovom vlákne bola aj akademická maliarka Anna Boršovská – Nemcová zastupujúca naše mesto.,, Do cerkvi, do mesta, do tanca“ bol názov ďalšej výstavy sprístupnenej 15. augusta v tomto múzeu. Na nej boli predstavené originálne kraje z celého územia, ktoré obývajú Lemkovia, Rusini a Ukrajinci z obidvoch strán Karpát. Veľmi často sa konajú výstavy aj v priestoroch Podduklianského osvetového strediska vo Svidníku. Začiatkom roka to bola výstava malieb a figúriek z dreva umelcov Marty Augustínskej a Jozefa Peteja z Bardejova. V októbri to bola výstava s názvom Phurikane gil'a, čo v rómskom jazyku znamená starodávne piesne. Výstava bola organizovaná v spolupráci s občianskym združením Žudro. Členovia tohto združenia takmer dva roky navštevovali rómske osady na Slovensku, kde vzniklo mnoho originálnych fotografií zachytávajúcich bežný život Rómov, ich kultúru a myslenie. Ku koncu roka to bola zase výstava umelkyne z obce Mlynárovce nášho okresu s názvom Módne inšpirácie. Vystavovala, ale aj predávala originálne darčeky pod stromček, spoločenské šaty, trička s rôznymi ornamentmi a motívmi. Koncom mesiaca februára v Rómskom klube ZPOCHOPOR v našom meste bojovalo osem rómskych krások zo svidníckeho a stropkovského okresu o titul MISS ROMA. Víťazkou piatich disciplín, ktoré hodnotila šesťčlenná porota, sa stala Lenka Siváková, študentka Stredného odborného učilišťa poľnohospodárskeho v Stropkove. Po Zuzane Zvijáčovej naše mesto v celoštátnej súťaži Miss reprezentovala 1. marca ďalšia Svidničanka Ivana Dyľová. Vojenské múzeum vo Svidníku začalo svoju ďalšiu sezónu 15. apríla otvorili brány letnej turistickej sezóny 2003 pre domácich i zahraničných turistov. Na návštevníkov v hlavnej budove múzea čakala expozícia s názvom Dejiny vojenstva na východnom Slovensku v rokoch 1914 – 1915. Expozícia v rozsiahlej miere dokumentuje vojenské dejiny na území Východoslovenského regiónu v období 1. svetovej vojny, budovanie brannej moci v rokoch 1918 – 1939, vojenské udalosti súvisiace so vznikom 2. svetovej vojny a oslobodzovaním územia východného Slovenska.

V dňoch 20. -22. júna sa v našom meste uskutočnil 49. ročník Slávnosti kultúry Rusinov a Ukrajincov Slovenska. V uliciach mesta a na amfiteátri sa predstavilo množstvo domácich a zahraničných folklórnych súborov, aby priblížili tradície a zvyky svojich predkov. Aj keď počasie slávnostiam nie veľmi prišlo, predsa len mnoho občanov mesta, okolitých obcí, ale aj cez poľných nedalo odradiť od návštevy tohto podujatia. Veď do priestorov amfiteátra lákali ľudové piesne a tance, rôzne atrakcie a nechýbali ani tradičné stánky s občerstvením. Oficiálnym otvorením slávností bola piatková vernissáž výstavy venovanej 200. výročiu narodeniu Alexandra Duchnoviča. V podvečer miestne folklórne súbory pozývali na pešiu zónu, kde pripravili program pod názvom „Zatancujte s nami“. Slávnosti pokračovali v sobotu voľnými vystúpeniami súborov záujmovej umeleckej tvorivosti v uliciach mesta. V popoludňajších hodinách predstavitelia štátnej správy a samosprávy, ako aj predstavitelia rôznych organizácií sídliačich v meste vyjadrili vďaka padlým pri pomníku československých vojakov na Dukle, Sovietskej armády vo Svidníku a Soche arm. gen. Ľudvika Svobodu za naše oslobodenie od fašistických bojovníkov. V podvečerných hodinách sa už naplno rozbehli predstavenia folklórnych súborov v programoch „Na veselú nôtu“, „ Z prameňov našich predkov“ a „ Za hrst' smiechu, ľudom pre potechu“ do neskorých nočných hodín. V nedeľu pokračovali slávnosti svätou liturgiou v skanzene a po nej programom Poklady ľudu a Spevmi mojej zeme. Celoslovenským seminárom na tému Ukrajinka – rusinika v slovenskej bibliografii sa začiatkom júna začali jubilejné oslavy

päťdesiatin Podduklianskej knižnice vo Svidníku. Osláv sa zúčastnilo takmer stovka pozvaných hostí na čele s predsedom Prešovského samosprávneho kraja MUDr. Petrom Chudíkom. Nechýbali riaditelia a knihovníci zo Slovenskej národnej knižnice v Martine, Knižnice P.O. Hviezdoslava v Prešove, Verejnej knižnice J. Bocatia v Košiciach, Spolku slovenských knihovníkov, Vihorlatskej knižnice v Humennom, Okresnej knižnice Daida Gutgesela v Bardejove, podtatranskej knižnice v Poprade, ďalších slovenských knižníc i krosnianskej knižnice v Poľsku. 18. júna uplynulo 20. rokov od otvorenia druhej stálej expozície výtvarného umenia Rusinov – Ukrajincov Československa, ktorá bola verejnosti sprístupnená v roku 1983 v múzejnej Galérii Dezidera Millyho, umiestnenej do zrekonštruovanej priestorov kaštieľa postaveného koncom 18. storočia. Predpokladom vytvorenia tejto expozície bol ušľachtili skutok – darovanie 786 výtvarných diel múzeu z pozostalosti národného umelca Dezidera Millyho. Dar, ktorý bol podpísaním darovacej zmluvy v roku 1975 medzi Priskou Millyovou a Múzeom URK. Takto bola naplnená vôľa nebohého umelca a prejavená vďaka daryne Rusínom – Ukrajincom, ku ktorým sa Dezider Millý počas celého života hrdo hlásil. Aj tento rok sa do areálu prírodného múzea SNM Ukrajinsko – rusinskej kultúry počas Dňa remesiel a ľudových tradícií hrnulo obyvateľov mesta a okolia, aby si znova prezreli ukážky tradičnej remeselnej výroby a výstavu ovocia, zeleniny a výrobky včelárov. V nedeľu, 14. septembra teda areál prírodného múzea zaznamenal veľkú účasť návštevníkov, ktorí boli zvedaví nielen na spomínané ukážky ľudových tradícií, ale aj na VIII. Ročník majstrovstiev vo varení pirohov – PIROHY 2003. Tohto roku sa varenia pirohov zúčastnilo sedem družstiev, päť domácich a dva spoza hraníc, jedno z Ukrajiny a jedno z Poľska. Titul majstrov vo varení pirohov pre rok 2003 získalo družstvo z Kružľovej, ktoré uvarilo 198 pirohov. Ctitelia Alexandra Pavloviča a milovníci prírody pre upevnenie tela a ducha s nadšením využili posledné chvíle leta počas 12. ročníka turistického pochodu Chodníčkami Alexandra Pavloviča. A tak 20. septembra podľa zaužívaného rituálu účastníci pochodu sa poklonili pamiatke buditeľovi vo Svidníku položením kytíc k jeho hrobu a pamätníku. Nad podujatím mal záštitu primátor mesta, ktorý privítal účastníkov pochodu, títo sa autobusom previezli do rodiska buditeľa Šarišského Čierneho. Starosta obce Andrej Buvalič so svojimi občanmi privítal všetkých zúčastnených. Pri pamätnej tabuli boli položené kvety a zapálená svieca. Rituál sa skončil na slová piesne podľa diela poeta Alexandra Pavloviča Tam, de Beskydy Karpáty.

Zloženie 112 účastníkov pochodu bolo rôznorodé, ktoré tvorili aj rodičia s deťmi vo vekovom rozmedzí a miesta bydliska: Svidník, Šarišské Čierne, Jurková vôľa, Bardejov, Gíraltove, Lodomírova, Kružľova, Raslavice, Ruska Poruba, ale aj z Francie. Najmladším účastníkom bol 10 – ročný Radoslav Oleár a najstarším 78 ročný MUDr. Nikolaj Vergun. Taký rozmanitý peletón viedol člen výboru Klubu slovenských turistov vo Svidníku Ing. Arch. Vladimír Chudík pešov 20 kilometrovou trasou cez krásnu horu, Javorník, Makovicu, Čiernu horu až do finiša na skanzene vo Svidníku. V podduklianskej knižnici sa 24 novembra konala prezentácia knihy riaditeľa Základnej školy na ulici Karpatskej Mgr. Júliusa Paňka s názvom (ne) obmedzené možnosti. Autor je členom spolku ukrajinských spisovateľov na Slovensku. Kniha (ne) obmedzené možnosti je už jeho treťou knihou. Knihu pokrstil spisovateľ Il'ja Galajda a primátor mesta Michal Bartko.

Cirkevný život

Približné tisíc ľudí sa v nedeľu, 25. mája v poobedňajších hodinách stretlo na pešej zóne na Ekumenickom stretnutí, ktoré spolu pripravili gréckokatolícka, Pravoslávna a rímskokatolícka cirkev vo Svidníku, čím vyjadrili túžbu po jednote. V našom to bola prvá

takáto spoločná modlitba za pokoj, lásku a jednotu v zmysle žalmu 133: „ Aké je dobré a milé, keď bratia žijú pospolu“. S modlitbami a príhovormi vystúpili správcovia všetkých troch farností, ktoré majú vo Svidníku svoje farské úrady a spevom svoje modlitby predniesli svoje farské úrady a spevom svoje modlitby predniesli ich spevácke zbory. Ale zjednocujúci prvok bola vyzdvihnutá Eucharistia. Stretnutie, ktoré začalo spoločným spevom veľkonočného tropána Chhristos voskrese bolo zakončené spoločnou modlitbou Otče náš. Gréckokatolícky veriaci v našom meste od 15. júla majú nového kaplána. Stal sa ním Ľuboslav Karafa. V priebehu minulého mesiaca sa rozlúčili i so svojím správcom farnosti Ľubomírom Petrikom, ktorí sa stal riaditeľom Gréckokatolíckeho biskupského úradu v Prešove. Pápež Ján Pavol II. Navštívil v dňoch 11. až 14. septembra už tretíkrát samostatnú Slovenskú republiku. Po Bratislave, Banskej bystrici, Trnave zavítal aj do nášho východoslovenského regiónu. V meste Rožňava odslúžil svätú omšu, na ktorej sa zúčastnilo i veľa občanov z nášho mesta. Vianoce plné štedrosti, pohody, lásky a pokoja. Takáto túžba prežitia tých najkrajších sviatkov roka je u každého z nás. A čo viac, prežiť ich v kruhu svojich najbližších. Žiaľ, z rôznych príčin to štastie nemajú všetci. Preto už niekoľko rokov, a nebolo tomu inak, Rímskokatolícka cirkevná farnosť vo Svidníku pripravila vo Vinárni u svätého Petra štedrovečernú večeru pre osamelých a opustených.

Politické strany, hnutia a združenia

28. februára sa vo Svidníku uskutočnila okresná konferencia Strany demokratickej ľavice. Konferencie sa zúčastnila aj členka Republikového výboru SDL Judita Takačová. Za predsedu Okresného výboru SDL vo Svidníku bol opätovne zvolený Michal Varcholík a za predsedu Vladimír Popík a Ján Rubis. Delegáti okresnej konferencie zvolili aj devätnásť členný výbor a členov i podpredsedu Okresnej rozhodcovskej komisie. V tom istom čase prebehlo i výročné hodnotenie miestnej organizácie Strany demokratickej a kresťanskej únie vo Svidníku. Na základe prevedenej voľby, predsedom miestnej organizácie a zároveň predsedom Okresnej rady SDKÚ sa stal Dušan Fedoročko, ktorý vystriedal na tomto poste Bohumila Kačmára. Delegáti mestského snemu Hnutia za demokratické Slovensko 14. marca zvolili za svojho predsedu Mgr. Jozefa Baslára, podpredsedu Jaroslava Cuprišina, tajomníka Marcelu Berežnú a za hospodára Ladislava Prokopoviča. Začiatkom marca sa konal i Okresný snem demokratickej strany. Delegáti snemu za svojho predsedu zvolili Svidničana Petra Guzyho a za podpredsedu Giraltovcana Dušana Verčimáka. Okresný kongres Aliancie nového občana na 15. marca konal vo Svidníku. Členovia troch základných organizácii ANO v okrese zvolili deväťčlennú Okresnú radu a za jej predsedu PhDr. Jozefa Harviša. Staronovým predsedom Okresného predstavenstva Hnutia za demokratické Slovensko vo Svidníku sa stal Michal Kurilec. Rozhodli o tom delegáti snemu 5. apríla. Za podpredsedov boli zvolení Štefan Kožlej, Jozef Baslár, Jozef Vanca, Taňa Škovranová a za tajomníka Michal Kolesár. V zasadačke Okresného úradu vo Svidníku sa 27. novembra uskutočnila ustanovujúca Oblastná konferencia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Týmto boli 31. decembrom zrušené Okresné výbory tohto zväzu vo Svidníku, Stropkove a Medzilaborciach a z nich 1. januárom 2004 vytvorený Oblastný výbor so sídlom vo Svidníku. Za predsedu sedemčlenného predsedníctva bol zvolený Svidničan Vasil' Siňar a za podpredsedov Stropkovčan Ján Uhrík a Medzilaborčan Štefan Hrubý, za tajomníka Peter Sičák a za predsedu revíznej komisie Peter Zakuťanský. Po novej organizačnej štruktúre Oblastný výbor SZPB bude mať 44 základných organizácii s počtom 911 členov, z toho 117 priamych účastníkov odboja, 31 vojakov 1. čs. armády na Slovensku a partizánov, 216 účastníkov domáceho odboja, 352 pozostalých a 195 sympatizantov. Priemerný rok organizácie predstavuje 78 rokov. Slávnostný koncert „ tešíme sa spolu“ spojený

s odovzdávaním Zlatých srdc občianskeho združenia zorganizovalo 14. novembra Občianske združenie Chránime kraj pod Duklou. Koncert sa konal na znak vďaka všetkým tým, ktorý sa zaslúžili o to, že vo Svidníku sídlo obvodného úradu predsa len bolo zariadené. V úvodných vystúpeniach predsedu občianskeho združenia Ing. Milana Cocuľu, prednostu okresného úradu PhDr. Jozefa Harviša a primátora mesta Ing. Michala Bartka odznelo poďakovanie občanom mesta a okresu za ich vytrvalú podporu myšlienke, že vo Svidníku sídlo obvodného úradu právom patrí. Nevynechali ani slova vďaka politickým stranám v okrese, náboženským organizáciám a rôznym ďalším subjektom. Na koncerte bol prítomný aj predseda prešovského samosprávneho kraja MUDr. Peter Chudík a jeden z prvých vyšších funkcionárov, ktorí podpísali petíciu za zariadenie sídla obvodného úradu. Za tento jeho počin mu bolo ako prvému odovzdané zlaté srdce. Ocenenie Zlaté srdce občianskeho združenia chránime kraj pod Duklou bolo udelené i ďalším jednotlivcom a kolektívom. Medzi nich patrili také významné osobnosti ako prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster, predseda vlády SR Mikuláš Dzurinda, podpredseda vlády SR a minister financií Ivan Mikloš, minister hospodárstva a predseda strany ANO Pavol Rusko, poslancom Národnej rady SR Ľubomírovi Lintnerovi a Róbertovi Kaliňakovi, prednostovi OÚ Jozefovi Harvišovi, primátorovi mesta Michalovi Bartkovi, riaditeľovi Daňového úradu vo Svidníku Jánovi Majdovi, riaditeľovi Obchodnej akadémie Jaroslavovi Ivančovi, predsedovi petič. Výboru Michalovi Brožinovi, Primátorovi Giraltovi Jánovi Rubisovi, občanom mesta a okresu Jurajovi Andrejuvovi, Jurajovi Petnému, Márii Pajzinkovej, Michalovi Husárovi, Cyrilovi Dudášovi, Jurajovi Chalachanovi, Michalovi Fekovi, Michalovi Kost'ovi, Milanovi Babjakovi, Pavlovi Sivákovi, Martinovi Jedinákovi, moderátorovi televízie Markíza Danielovi Krajcerovi, prešovskému denníku Korzár, krajskej organizácii Slovenského syndikátu novinárov v Prešove a Podduklianskym novinám. V kultúrnom programe vystúpili dievčatá a chlapci z detského folklórneho súboru Makovička, ich starší kamaráti z folklórneho súboru Makovica, ženská spevácka skupina z Vyšného Mirošova, speváčky ľudových piesni Simona Kačmárová a Ľudmila Švedová a Bongo formácia Karpáty.

Spolky a organizácie

V rámci jednodňovej celoslovenskej verejnej zbierky Ligy proti rakovine známej pod názvom Deň narcisov rozдали študenti prvých a štvrtých ročníkov Obchodnej akadémie vo Svidníku dvetisíc narcisov a publikačných letákov. V piatok, 4. apríla študenti so špeciálnymi pokladničkami s logom ligy proti rakovine vyšli do ulíc mesta, aby pomohli získať prostriedky na podporu programu pre ľudí, ktorých postihla zákerná choroba, týkajúca sa nás všetkých. Liga proti rakovine Slovenskej republiky iniciovala Deň narcisov v roku 1997 podľa vzoru mnohých krajín sveta. Jeho cieľom je vzbudiť záujem všetkých spoluobčanov o riešenie jedného z najnáročnejších problémov ľudstva, ktorým je rakovina. Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu v našom meste zorganizovala začiatkom mesiaca mája V. ročník Rybárskych pretekov, ktoré sa uskutočnili vo vodnej nádrži vo Vyšnom Orlíku. Lovilo sa ľubovoľným spôsobom a použitím jedného jedného háčika. Pretekov sa zúčastnilo 31 súťažiacich v kategórií dospelých, 33 chlapcov a dievčat. V hoteli Hubert sa 22. mája uskutočnila výročná členská schôdza Okresnej organizácie Rusínskej obrody vo Svidníku. Popri hodnotiacej správe bol zvolený nový 5 – členný výbor Okresnej organizácie Rusínskej obrody, za ktorého predsedníčku bolo zvolená Mária Džoganová. Prvé odborné sympóziu hasičov Prešovského kraja a strážakov z poľského powiatu Krosno, sa 20. augusta uskutočnilo v priestoroch hotela Rubín vo Svidníku. Podujatie pripravil Okresný výbor Dobrovoľnej požiarnej ochrany a Okresne riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru vo Svidníku. Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Prešove a Panstvwova

stráž požárnej a ochotničej stráže požarnej a za finančnej podpory z fondu Phare. História súťaže v poskytovaní prvej pomoci na Slovensku dostala v mesiaci júni vďaka reprezentantom Územného spolku Slovenského Červeného kríža vo Svidníku nový medzník, pretože v priebehu dvoch týždňov ovládli Svidničania všetky kategórie, čo sa doposiaľ ešte nikomu nepodarilo. Po víťazstvách hliadky mladých zdravotníkov v kategórii základných škôl a triumfe družstva prvej pomoci mladých v kategórii stredných škôl doviedlo hetrik družstvo dobrovoľných zdravotníkov SČK v zostave Ján Artim, Veronika Poperníková, Zuzana Lažová, Zuzana Michalovčíková, Mária Vaňková a Zuzana Paradová. Víťazné družstvo dobrovoľných zdravotníkov si prvenstvo na celoslovenskej súťaži vybojovalo zároveň nomináciu na budúcoročný európsky šampionátu v rakúskom Salzburgu. Pre Svidník to však nebude žiadna premiéra na medzinárodnom poli, pretože v roku 1998 skončili v Taliansku svidnícki zdravotníci z 34 tímov na 10 mieste. Za doterajšie dosiahnuté výsledky Územný spolk Slovenského Červeného kríža vo Svidníku bol poctený usporiadaním Európskej súťaže v roku 2005 v našom meste. Koncom novembra Akadémie vzdelávania vo Svidníku slávnostne sprístupnila svoje nové priestory. Táto vzdelávacia inštitúcia sa z administratívnej budovy presťahovala do nových priestorov Slovenskej sporiteľne.

Telovýchova a šport

Futbal : Z prvenstva v VII. Ročníku Mestskej halovej ligy vo futbale sa koncom januára tešili futbalisti celku FC Bizóni. Na druhom mieste sa umiestnil celok Mestiska a tretom celok Mestiska a tretom celok Papi Drustav, zložený z viacerých hráčov tret'oligového FK Drustav Svidník. Celky FC bizóni a Mestisko postúpili do medzi okresného finále, v ktorom sa stretli prvé dva najlepšie celky halových líg vo Svidníku a v Stropkove. Záverečný turnaj sa uskutočnil v mestskej športovej hale v Stropkove a tento vyhral celok Wizart zo Stropkova pred naším svidníckym FC bizóni, keď stretnutie v normálnom hracom čase sa skončil nerozhodne 2:2, ale na pokutové kopy 2:1 vyhralo mužstvo Wizartu. Úvodné stretnutia VIII. Ročníka Mestskej halovej ligy odohrali 7. decembra. Do súťaže sa prihlásilo 12 celkov. Futbalisti FK Drustav Svidník v súťažnom ročníku 2004 – 2003 v III. Lige skončili na 10. mieste a v V. lige na 1. mieste, čo znamenalo postup so IV. Ligy. Družstvo starších a mladších dorastencov hrali v III. Dorasteneckej lige – skupina výhod a starší a mladší žiaci v II. lige – skupina východ. Pred zahájením futbalového ročníka 2003/2004 došlo k výmene na poste prezidenta FK Svidník, keď doterajšieho prezidenta Jána Ducára vystriedal jeho viceprezident Michal Kurilec. Došlo i k výmene trénera pri tret'oligovom mužstve, keď Alexandra Hrica nahradil František Vilím. Od septembra máme po prvýkrát v meste aj ženský futbalový tím a názov SK Žabky. Zostavu tvorí pätnásť dievčat vo veku od 16 do 21 rokov. Trénujú dvakrát do týždňa v telocvični a na štadióne. Trénerom družstva je Ladislav Mihálik. Kapitánkou svidníckych „žabiek“ je Miroslava Miňová, ktorej meno sa v poslednom čase skloňuje s funkciou futbalový rozhodca.

Volejbal: Svidnícky 1. ligoví volejbalisti VK Slávia Svidník vstupovali do jarnej odvety volejbalového ročníka 2002/2003 s ambíciou postúpiť do Slovenskej extraligy. Z toho dôvodu došlo k zmene i ich trénera a zároveň hráča Miroslava Blanára nahradil niekdajší tréner volejbalových extra ligistov Chemlom Humenné Evald Štofík. Pod jeho vedením sa naším volejbalistom darilo až tak, že postúpilo do baráže o účasť v extralige. Prvý barážový zápas zohrali v domácom prostredí s MVK Lokomotíva Zvolen, ktorý pred 600 divákmi vyhrali 3:1. Druhý barážový zápas, ktorý mal rozhodnúť o postupujúcom do druhého kola, odohrali v Nitre s celkom Ekonóm SPU, nad ktorým vo Svidníku vyhrali 3:2. Tento zápas sa skončil víťazstvom Nitry taktiež 3:2, avšak v porovnaní plusových lôpt o dve lopty boli lepší naši

volejbalisti a postúpili tak do záverečných bojov o postup do extraligy. Takto svidnícky volejbal stal na prahu historického úspechu, no neprekročil ho. V rozhodujúcom zápase v ŠVK Lokomotíva Zvolen sme prehrali 3:0, a tak sa z postupu tešili Zvolenčania. Volejbalisti VK Slávia Svidník budú v nasledujúcej sezóne 2003/2004 pôsobiť v I. lige, ktorú po reorganizácii tvorí deväť celkov doterajších dvoch skupín – východnej a západnej : VKP Bratislava B, Inter Bratislava, Malacky, Trenčín, Nitra, Martin, Lovinobaňa a Hriňová. Prezidentom VK Slávia Svidník sa stal Ing. Tibor Demko a trénerom Miroslav Blanár. Volejbal v našom meste má dlhoročnú tradíciu siahajúcu až do rokov pred II. svetovou vojnou. V tejto tradícii pokračuje i nové pokolenie, keď mládežnícke tímy hrajú v I. juniorskej lige, starší žiaci, mladší žiaci, kadetky, staršie a mladšie žiačky v oblastných súťažiach. Skvelý úspech dosiahla na Majstrovstvách Slovenska v plážovom volejbale kadetov v Bratislave dvojica mladých chlapcov z nášho mesta. Marek Mikula s Michalom Špakom si v silnej konkurencii dvanástich dvojíc zaslúžene vybojovali prvenstvo a získali titul Majstrov Slovenska v plážovom volejbale.

Basketbal : Po minuloročnom návrate svidníckeho basketbalu pod koše v kategórii žiakov sa v tomto ročníku predstavil súťažne aj tím dospelých nasadený do II. ligy. Trénerom basketbalového družstva sa stal Tomáš Kromka.

Stolný tenis: Piatu ligu mužov z nášho mesta hrali družstvá: NsP Svidník, Slávia PMKS, Slávia CVČ a v VI. Lige slávia IV . ZŠ B a Slávia CVČ B. Dorastenci Slávie Svidník hrali II. dorasteneckú ligu a II. ligy hrali staršie žiačky a žiaci Základnej školy na ulici Karpatskej.

Šach: Finančné problémy donútili družstvo ŠK Stropkov + Svidník odhlásiť sa z III. Ligy, kde spolu z družstvami bardejovského okresu štartujú aj družstvá prihraničných miest v Poľsku.

Hokejbal: Je najmladším športom mesta. Hokejové družstvo založili pri centre voľného času Dúha a pod vedením trénera Jána Vooka, začalo hrať krajskú súťaž. Po mesiacoch tréningov sa zúčastnili na regionálnom kole družstiev z Prešovského a Košického kraja, odkiaľ postúpili do celoslovenského finále do Bratislavy. Ani tam Svidníku hanbu nenarobili, keď obsadili štvrté miesto. Prvý septembrový víkend sa niesol v znamení 44. ročníka Dukelského behu mieru. Na štart na Dukle sa postavilo 45 bežcov zo Slovenska a Poľska. Pekné počasie prilákalo pozdĺž trate aj množstvo divákov, ktorí v hojnom počte povzbudzovali bežcov na celej trase. Ako prvý do cieľa na futbalovom štadióne vo Svidníku dobehol Hubert Wierdak z KKB Mosir Krosno. Zo Zástupcov nášho regiónu si najlepšie počínal Miroslav Haník z Mlynároviec. V kategórii žien si prvenstvo odniesla Poľka Mária Czubska z KKB Mosir Krosno. Hoci vrcholová atletika nemá v našom regióne pevné korene, neznamená to ešte, že aj naše mesto sa dostalo do povedomia širokej športovej verejnosti sa postaral slovenský reprezentant, majster Slovenska v šprinte na 100 m Kristián Cupák. Koncom novembra sa veľmi úspešne zapísal medzi slovenskú modelársku elitu mladý Svidníčan Tomáš Sluk, ktorý po dvoch prvenstvách na majstrovstvách kraja v kategóriách prúdové lietadla a vrtuľníky získal na neoficiálnom celoslovenskom šampionáte v kategórii prúdových lietadiel štvrté miesto. Ku koncu roka členovia Karate klubu Svidník zaznamenali niekoľko výrazných úspechov. Na oblastných majstrovstvách v Košiciach Miroslava Nosáľova v KUMITE v kategórii junioriek do 53 kg získala 1. miesto a postúpila na Majstrovstva Slovenska, kde obsadila 3. miesto. Na turnaji nádeji V Humennom v KATA kategórii dievčat do 10 rokov zvíťazila Kornélia Linskeschová.

Počasia a jeho osobitosti v priebehu roka

Začiatok roka a prvá polovica mesiaca januára bol mimoriadne chladný. Nočne teploty klesli až na -25 C hlboko pod bodom mrazu boli aj denné teploty. Vplyvom silných mrazov na niektorých miestach v meste popraskalo vodovodné potrubie. V druhej polovici januára sa zase dost' oteplilo, s nočnými teplotami do -3 C a denné vystúpili až na $+4\text{ C}$. Studené počasie pretrvávalo i v ďalších mesiacoch a zima len veľmi pomaly ustupovala. Na prvý jarný deň padal sneh s dennou teplotou -3 C a nočnou -10 C . Postupne sa začalo oteplovať, ale začiatkom apríla sa znovu veľmi ochladilo 8. apríla napadlo až 10 cm snehu. Návrat chladného počasia spojeného s teplotami pod bod mrazu a s výdatným snežením zapríčinil veľký úhyn najmä sťahovavých vtákov. Mrazy v týchto dňoch nepotešili ani pestovateľov ovocia. Na celom Slovensku takto bola zničená úroda marhúľ a broskýň. Veľmi meškali i jarné poľnohospodárske práce. Také chladné počasie ako doteraz sa vyskytuje tak dva až štyrikrát za polstoročie. Chladné aprílové počasie vystriedalo extrémne teplé a suché májové počasie, keď denné teploty vystupovali až na $+30\text{ C}$. Takéto teplé a suché počasie pretrvávalo celé leto. Extrémne vysoké horúčavy na prelome júla a augusta prilákali na svidnícke kúpalisko rekordný počet návštevníkov. Denná návštevnosť presahovala 2000 kúpajúcich sa. Vplyvom teplého a suchého počasia vyschlo veľmi veľa studničiek a cez rieku Ondavu sa dalo prejsť v papučiach. Hladina vody vo vodnej nádrži Domaša takto poklesla o 6,2 metra. Podľa meteorológov, taký suchý august nebol na Slovensku sto rokov a vplyvom globálneho otepľovania extrémne horúčavy sa budú opakovať aj v nasledujúcich rokoch. Toto otepľovanie spôsobil najmä nárast skleníkových plynov. Podľa prevedených meraní za obdobie od roku 1750 sa doteraz zvýšila koncentrácia oxidu uhličitého o 32 % a metánu o 151%. Od roku 1901 sa na Slovensku zvýšila priemerná ročná teplota o 1,1 stupňa. Odborníci očakávajú, že trend otepľovania sa nepodarí zastaviť a do roku 2075 by sa priemerná teplota mohla zvýšiť o 2 až 4 stupne Celzia. Doterajšie teplé počasie vystriedalo začiatkom septembra prudké ochladenie a striedanie teplých a chladných dní sprevádzalo celú jeseň. Napríklad 21. novembra bolo ráno $+11\text{ C}$ a cez deň až do $+15\text{ C}$. Snežiť začalo začiatkom decembra a mierna snehová prikrývka pretrvávala celý mesiac. Na štedrý večer z 24. na 25. decembra poklesla teplota na -17 C a na Silvestra zase bolo cez deň teplo $+7\text{ C}$, pred polnocou pršalo a na polnoc o 24.00 hod bolo $+1\text{ C}$.

Rôzne

Svidník sa na svojho prvého občana narodeného v novom roku musel počkať do 3. januára, kedy uzrel svetlo sveta Igor Chavko. Igora ako prvého občana v novom roku prišli pozdraviť primátor mesta Michal Bartko a vedúci všeobecnej vnútornej správy Pavol Gojdič. Popri prianí dobrého zdravia novorodeniatku, mamičke odovzdali vkladnú knižku s vkladom 5000. Sk. V okrese Svidník sa počas minulého roku narodilo 364 detí, pričom 188 z nich bolo chlapcov a 176 dievčat. Najviac žien z nášho okresu sa rozhodla mať dieťa vo vekovom rozpätí 25 až 29 rokov. Mladistvé mamičky v našom regióne nie sú zvláštnosťou, keď 25 z nich priviedlo na svet dieťa vo veku od 15 do 19 rokov. Rodičia dávali svojim deťom u chlapcov najčastejšie mená Samuel, Martin, Jakub, Kristián, Dominik a u dievčat to boli mená Viktória, Kristína, Natália, Veronika. V knihách manželstiev na matričných obvodoch bolo zapísaných 138 uzavretých sobášov, z toho 4 sobáše s cudzincami a 6 sobášov maloletých. V knihách úmrtí bolo zapísaných 314 zomrelých. Na najnižšiu úroveň za posledných päť rokov klesla v tomto roku nezamestnanosť. Oproti minulosti, keď bez práce bola pätina ľudí, sa teraz pohybovala na úrovni 14 percent. V našom okrese však na 20%. Začiatkom roka bolo v okrese voľných 315 pracovných miest a na jedno pripadá 11

evidovaných nezamestnaných. Z celkového počtu 3791 evidovaných nezamestnaných poberalo podporu v nezamestnanosti 891. Trh práce v našom regióne má najväčší záujem o šičky, keď ich najviac potrebuje firma SVIK spol s.r.o. V týždni od 7. apríla sa prihlásila v okrese a meste chrípka. Celková chorobnosť bola 2013 na 100 000 obyvateľov a najviac postihla deti od 6 – 14 rokov chorobnosť 5371. Z toho dôvodu boli zatvorené v meste školy, bol daný zákaz vstupu na nemocničné lôžkové oddelenie a zákaz organizovania hromadných podujatí. 27. augusta o 11 hod a 51 minúte stredoeurópskeho času sa planéta Mars priblížila k zemi na takmer 55,76 milióna kilometrov. Naposledy bol Mars tak blízko zeme pred 60 tisíc rokmi. Ďalšie rekordné priblíženie nastane o 27,4 rokov. Niekedy je Mars vzdialený od zeme až 400 miliónov kilometrov. Tento jav potešil predovšetkým vedeckú verejnosť, ktorá sa tešila na obzvlášť detailné snímky planéty z Hubbleovho teleskopu. Americkí astronómovia začali vysielat' na Mars rádiové signály, ktorých odrazy poskytnú spresňujúce informácie o jeho povrchu. Začali sa prvé úvahy, že prvá ľudská posádka by mohla pristat' na Marse okolo roku 2020. Regionálne rozdiely o platoch ľudí sa v tomto roku naďalej zvýšili. Bratislava a okolie mala stále vysoký náskok pred ostatnými regiónmi Slovenska. Priemerné hrubé platy v Bratislave prekročili 20 tisícovú hranicu, zatiaľ, čo v našom prešovskom regióne boli najnižšie a dosahovali len 13 tisíc korún. Najlepšou platenou profesiou bol programátor s priemerným platom 28 187.- korún, elektrotechnik s 26.480.- a právnik s 26452.- korún. Najmenej platené boli profesie pestovateľ poľných plodín s platom 8.968.- Sk, krajčír 9.269.- korún a kuchár 9382.- korún. Národná banka Slovenska rozhodla, že o polnoci 31. decembra sťahuje z obehu 10 a 20 halierové mince. 17. decembra vo veku nedožitých 72 rokov zomrel Mikuláš Garbarčík, dlhoročný predseda Jednoty, spotrebné družstvo vo Svidníku. V Maďarskom krajinskom archíve v Budapešti sa podarilo nájsť záznam z roku 1567 o daňovom súpise Nižného Svidníka. V ňom sa uvádza, že v roku 1564 v Nižnom Svidníku bol požiar, ktorý do tla zničil všetky obydlia. V roku 1567 hospodárili dve sedliacke domácnosti na polovičných a šesť na štvrtinových usadlostiach. Želiarskych domácností bolo tri. V dedine bol aj šoltýs. Z databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky o sčítaní obyvateľov domov a bytov v roku 2001 vyplynulo, že v okrese Svidník žije 28 872 obyvateľov, z toho 8 145 obyvateľov s rusínskym materinským jazykom. Najviac obyvateľov s materinským jazykom rusínskym bolo v obciach: Vyšný Mirošov 351, Rovné 278, Lodomirova 234, Cernina 234, Kurimka 228. Na základe sčítania obyvateľov v roku 2001 žije v meste Svidník 12 428 obyvateľov, z toho 3490 s rusínskym materinským jazykom.